

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.23. Vitam æternam do eis. Indicium est prædestinatorum iam vitâ gaudere sempiterna, qua[m] hic Christus suis concedit ouibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

vi. heri diximus de oibus illis, quas nemo manibus eius queat euellere: Nemo rapit eas de manu mea. D. Hieron. legit: *Manu tua abscissi sunt.* Tunc aliquid in S. pagina dicitur de manu Dei abscindi, quando spem tollit illi remedij. Eo sensu loquebantur illi apud Ezechielem: *Abscissi sumus, perij spes nostra.* q. d. parua salutis eorum certa que spes est concipienda. Legunt alij: *Ipsi manu tua sententiam sunt, ad est per sententiam abscissam, de Dei manu emissam damnati sunt.* q. d. iam illos habet, vt sententia damnatos, vos Deus ab hoc statu ita perditio & arduoso liberet. Quæro igitur à te: vter peior sit, tu cum sis abyssus peccatorum, tamen viuas, vt dicis, nullo dolore cruciarius, silente semper conscientia, & pacata: vel illi qui temper angustantur, illis semper reclamante conscientia: in confesso est, quantum ad istam spectat singularem circumstantiam, te illis esse nequiores, & statulaborare damnationi: quia ad illud peruenisti profundum, de quo Salomon ait: *Impius cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.* Vter periculo laborat euidentiori, an ille, qui recepit vulnere mortali, eius dolore torquetur: vel ille, qui necdum vulneris non sentit angustiam, sed insuper & homo quietus indulget? Suffragantur omnes, quod hæc: nam citius queret ille animæ subidum, qui eiusdem sentit grauedinem, quam ille qui nullam ex illo patitur angustiam. Si illos igitur nobis. Euangelista proponat vt præscitos, eo quod nullus ex conscientia dolore percepta illi non studeant subuenire: quanto magis te quoque reprobum iudicabimus, qui nec hunc quidem pateris conscientia stimulum? Inter illos merito es numerandus quos Iob vt perditos arguebat, bibis enim iniquitatem, sicut febribus æstuans vas ebibit aquæ frigidioris: *Bibunt quasi aquam iniquitatem.* Quando quis vas veneno plenum ebibit cum timore & mali suspitione, illum tepurant vt mortuum, si sentiens amaritudinem in epotando perseveret: verum tamen multo magis illum, qui veneni calicem hauriens, necdum nullam sentit amaritudinem, sed vt hauritus aquæ frigidæ illi sapit suauissimè. Oculis aperte peccatores, qui tanta dulcedine & voluptate vas hoc vestra exhaeritis iniquitatis, nec vllam in conscientia sentitis amaritudinem.

Ezech. 37. 11. VII. Il orum Deus oblitus est. Prov. 18. 3. Tob 15. 16 VIII. Ebunt iniquitate quasi aquam.

23. Vitam æternam do cis. Indicium est prædestinatorum iam vita gaudere sempiterna, quam hic Christus suis concedit oibus.

Sicut D. Ioannes nobis in ludæis symbolum præmisit reprobatorum in dolore, & inquietudine, quam suo secum trahunt pectore, quæ velut suspensi torquentur, nec sibi volunt dicitur deie laqueum: ita nunc Dominus nobis tradit symbolum prædestinatorum, in ipsa quiete interiori, gaudio, & consolatione suis oibus concessa, quam vitam appellat æternam: *Vitam æternam do eis.* D. Augustin. per vitam æternam, Tract. 48. coelestem intelligit gloriam, quæ proprie dicitur vita æterna, & eo nomine à Christo Donatuo vocatur vbi futuri iudicij vltimum exponit terminum: *Ibunt iusti in vitam æternam.* Bona Matt. 25. est hæc interpretatio & legitima: potro potest etiam intelligi de vita gratiæ, quam Dominus suis in hac vita largitur & liquido Christo ostendit in eo quod loquatur de vita quadam, quam suis impertit oibus in presenti, & non dicit *Dabo eis in futuro, sed Do eis in presenti* & nunc. Sensus hic conformis est S. Scripturæ, quæ communiter vitam æternam vocat vitam gratiæ, quam animæ tribuit, quæ vitæ vult diuina: quia sicut ex coniunctione animæ cum corpore in esse naturali, vita resultat corporalis: ita ex coniunctione Dei cum anima per eminentem gratiæ vniõnem, ei datur vita diuina & supernaturalis, & vocatur æterna pluribus de ca. dis.

57. Vita æterna quid hic significet.

Prima: quia vita gratiæ quædam est participatio essentia: vti que Dei, teste Apostol. Petros: *Gratia diuina efficiamini diuina consortes nature.* Proinde est citur vita æterna quantum spectat suam naturam, atque ex se nullum habet principium corruptionis, si. 2. Pet. 1. 4. aut nec diuina essentia, licet aliquando ex parte nostra deficiat: ita declarant D. Thom. Theolog. Professor primarius. Secunda: quia gratia, docente hoc Ap. stol. semen quoddam est radix gloriæ: *Gratia Dei vita æterna*: vt enim nux arbor de nucè nascitur fructu, atque iam in ea est in virtute, vt dicunt Philosophi, ita gloria de gratia nascitur, estque in illa in virtute, prout exponunt Theologi. Tertia: quia gratia participatio quædam est gloriæ, & anima quæ illam habet, quædam in se continet principia, & nonnulla participat coelestis gaudiij præludia, atque in corde suo pace illa gaudet.

II. Gratia diuina consortes nature. Proinde est citur vita æterna. si. 2. Pet. 1. 4. 1. 2. 9. 14. a. 12.

Rom. 6.23 gaudet eminentissima de qua sic Apost. *Pax Dei qua exuperat omnem sensum.* Quia gratia hanc secum adducit pacem, eaque Apostolus ita foecias copulat, vt posita vna, contentum aliam adiungat, vnde hæc erat ei frequentissima salutandi phrasîs: *Gratia vobis & pax.* quia ipsa gratia vitam infundit diuinam, quæ secum inducit pacem cœlestem & eminentissimam. Consideres hic igitur ouium Dei præclarissimum symbolum, nempe quod iam vita gaudeant æterna ob participationem quandam, quam ex illa fortiuuntur.

III. Hæc fusius exponendo dico, Primò: hoc procedere ex ipsa gratiæ natura, quæ, vt diximus, semen quoddam est & radix gloriæ. Sibi inuicè opponuntur gratia & peccatû mortale. Quid est peccatû? est semen & radix inferni, peccatum, cruciatum, & dolorum æternorum. Sic illud definiit Moyses: *Radix germinans fel & amaritudinem.* Et optimè loquitur: nihil enim peccatum aliud est, quam culpa & offensâ Dei. Culpa non est aliud, quam radix quædam & semen cruciatu & pœnæ: nam hæc est iustus se naturalem quandam correspondentiam, vt de culpa pœna nascatur: vnde eodem instanti, quò culpam committis, diabolus cordis tui & animæ dominium occupat cui velut seuissimò carnifici te diuina iustitia tradit, quo fit vt impios cruciatu torqueri, quo ab ipsa mala tua conscientia molestaris, & animæ tuæ potentiarum inordinatione, prout diximus eum similiter tuos obscureretur intellectus, & voluntas peruertatur, quo fit vt iam in te principium sententiæ inferni, & ipsum tecum trahas vt iam declarauimus.

Deut. 29. *83.*

Vt opinor, nos Propheta Michæas deducit ad infernum, illi sique nobis miseris ostendit ad locum damnatos tormentorum, æternos patientes ignes, flammæ sustinentes ardentissimas, serpentes sentientes, & telissimos; & quidquid pœnam ingerere poterit & cruciatum. O quam consultum tibi foret eò aliquoties tua descendere cogitatione, interim dum visis iuxta illud Davidis consiliu: *Descendat in infernum viuentes.* Et singulos eorum intelligere clamores tristisque vultus ingeminantes: *Crucior in hac flamma.* Iudicabat Propheta sanctissimus quòd tormenta nos illa læuissima terretent, & voces illæ cruciatum & cruciatum, quæ capillos in altum extollerent, quodque illum interrogaremus: dicitur nobis Vates puillime: quid mali commiserunt illi, quos tantus affligit dolor & affliget in sempiternum? Respondet: *In scelere Iacob omne istud, & in peccatis domus Israel.* Huius proventus semen

Hieron. Bapt. de Lanthea Tom. III.

fuerunt peccata singulorum. Ob vnum peccatum, quod adeo leue videbatur, & tam breui spatio durat & velut Iudicium quid esse iudicabant tantas eos fuisse pœnas tamque sempiternas? Ne mireris, inquit, & hoc ipsum intelliges ex quotidiana experientia. Cernis nucem arborem elatam instar turris quaquaersum latè proeextensam, & quæ totum occupet campum. Inuenit. terrogas: vnde producta hæc arbor? Respondet agricola, ex nucem. An ergo de te tantilla, quid a deo deforme & excelsum? Erat nucem semen, atque do, in illa virtus tantæ latebat altitudinis quam modo conspicias. Ita intellige (inquit Propheta) vel minimum peccatum mortale, quod tu tam flocci pendis & nucem vilis æstimas, tantam in se complectitur latitudinè, vt ex illa tam immania atque extensa germinet tormenta, qualia ter infausi illi cuncti patiuntur, atque eorum singuli in sempiternum. Vtinam hoc æqua lance pendentes, quid sit peccatum mortale quod tibi leue adeo videtur. Noueris igitur quod vel minimum eorum committere, nihil aliud sit quam in anima tua radicem ipsius plantare inferni, & quatuorlibet pœnarum, quas illi patiuntur, æternarum.

Verte folium in oppositum, & hoc tibi persuade, gratiam quandam esse radicem & semen vite æternæ, quam in se virtualiter continet sic ut nucem nucem arborem complectitur. Semen Quid est vita æterna? Vita est, quæ procedit ex eo quod anima in se perfecte & integrè Deum ipsum possideat qui vita est per essentiam, & prima vite scaturigo. Porro huius habetur per gratiam principium: qui namque hanc possidet, iam eius virtute habet in se & possidet Deum. Idcirco dicitur, interprete D. Gregor. Quod anima iusti thronus sit Dei que sedes in qua ipse residet & Euangel. quiescit multo sublimius, quam in ipsis templis materialibus illi consecratis. *Anima iusti sedes est a Li. 1. de sapientia.* Sic illud ipse Deus apud Iaiam declarauit, Iudæorum deprimens superbiam quam mebant ex magnifico illo & opulento templo Salomonis. An creditis, inquit Deus, hoc mihi mansuet. templum placere, atque in eo me perfecte requiescere? *Qua est domus, quam adicisti mihi, & alibi sapo. quis est locus quietis mea, super quem requiescam b In Psal. nisi super humilem & quiesum &c. Ita legunt D. 36. & l. 9. Ephrem Syrus. a. D. Ambro. b. D. Greg. & senior Hexa. c. 8. Cassianus. d. Vnde sic Christus ait. Si quis diligit eum & c. ad eum veniemus & mansionem apud eum hab. c. 31. faciemus. e. O quam excellens diuinumque prod. L. 12. c. millum? Veniemus ad eum & mansionem apud eum faciemus, itaque in eo quiescemus. Hæc aut. c. 10. 14. tem 23.*

tem eo fit modo ut verè dicere liceat, quod idè Deus vnus in essentia, & trinus in personis cum omnibus diuitijs, omnipotentia & maiestate, quã in se possidet beatus per gloriam, à iusto in hac vita possideatur per gratiam: tantum est in modo discrimen.

VII.
Similitu-
dine de-
claratur
quid in-
ter iustū
& beatū
in cælo.

Quenam foret differentia inter duos ad-
mantes crystallinos, si sol vtrumque pleno lu-
mine collustraret ipsumque in se totum conti-
nerent solem: sed vnus apertus esset nullã con-
tectus lana atque in sua claritate clarissimus,
formosissimus & splendidissimus: alter verò ni-
gro panni peplo reueretur, sic ut quosdam so-
lummodo lucis suæ radios etibraret? Nullum
esset discrimen in eo quod continent, quia tan-
tum solis & ipsum solem sic vnus, atque alter
possideret, atque idem bonum in se hic atque
ille contineret, differentia solum consisteret in
modo: nam sol in vno esset discooperus & luce
illius adeo clara gauderet, ut alterum solem ef-
ficere videretur, in altero verò tectus esset, & quo
plenè non gauderet & non nisi quibusdam so-
lummodo claritatis illius radijs potiretur. Habes
hic differentiam inter iustum in cælo beatum
ab omni mortalitate liberum, atque inter eum,
qui in terra mortuus carne adhuc mortali cir-
cumdatus: sunt etenim ambo tanti pretij ada-
mantes, ut vel minor eorum totum præponderet
creaturæ naturæ. Ambo sunt adamantes crystalli-
ni, à culpa mortali liberi ipso cælo puriores
quod nec minimam admittit venialis delicti fu-
liginem, nullam imperfectionem. Ambo intra se
verum possident solem, vnum, inquam Deum,
vnum in essentia & trinum in personis, eorum
animis insidentem: at cælestis ille Deum habet
apertum, adeo plenè recipiens eius claritatis &
gloriæ radios, ut ipsi soli diuino similis efficiat-
ur, ille verò terrestris, eundem continet laten-
tem: non enim inuenitur eum clarè, nec apertè
claritatis cælestis percipit in se radios, licet ordi-
natè quosdam illi eiusdem communicet radios
lucis in intellectu, seruatoris in voluntate, atque
consolationis & deliciarum cælestium, quales
promittit vates Isaias: *Implebit splendoribus ani-
mam tuam & ossa tua irrigabit.*

Isa. 61. 11

VIII.
Filijs Dei
sumus
hoc dica-
tur.

Hæc est illa profunda Theologia qua Theo-
logorum antesignanus, D. Ioan. Euang. iustos so-
labatur laboribus in hoc mundo non parum ex-
ercitatos. Filioli mei, consolamini, consolamini:
pendite, quod in rei substantia, sanum hic
bonum possideatis in terra vos ipsi in animabus
vestris, quantum ibi in gloria ipsi beati compre-
hendunt. Hoc solum interest, quod nunc diuinus

ille sol seipsum clarè non effundat, iam illum
habetis, & suo tempore vobis se manifestabit,
sic ut illi futuri sitis similes, & Dei esse videa-
mini: *Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, 1. Ioan. 3. 21.*
*ut filij Dei commemur & simus. Propter hoc mun-
dus non nouit nos, quia non nouit eum. Amorem
perpende eius qui nobis dedit, quantum dare
poterat. Quid est quod dare potuit amplius?
Dare non poterat nobis, ut Dij essemus per na-
turam dat nobis ut simus per gratiam adeo præ-
cellentes ut filij Dei vocemur & realiter simus
per gratiam. Sicut autem mundus non cognos-
cit Deum nec scit quanti valeat, sic nec nos ip-
sos cognoscit, nec prægrandes intelligit diuitias,
quas intus in pectore nostro possidemus: *Propter
hoc mundus non nouit nos &c.* Quanam sunt hæc
diuitiæ? Omnes quas cælum habet, omnes quas
possident Angeli, omnes quibus beati perfruun-
tur: Si namque eorum altitudo, eorumque diui-
tiæ sit habere intra se totum Deum, ipsum in no-
bis habemus licet absconditum: vnde nunc no-
stræ felicitatis non apparet magnitudo, nec su-
premmum illud bonum, quod corde nostro peri-
mus occultum: *Charissimi, nunc filij Dei sumus: & 1. Ioan. 3. 22.*
*nondum apparuit quid erimus. Scimus quoniam
eum appauerit, similes ei erimus, quoniam vide-
mus eum sicuti est.* Non apparet modo sublimi-
tas diuitiarum, quas conclusas circumferimus.
Omnino sunt cælestes, nec quidquam est opi-
nionis incertæ commentum, sed certa scientia
præcognitum. *Scimus*: quando namque cælum
itum ingressuri nobis clarè patebit, illique si-
miles erimus, eo modo quo adamas foret sol, si
inclusus in illo sol, parenter suæ lucis radios ex-
panderet. Itaque discrimen inter sanctum in
cælo beatum & in terra viatorem, non est, quod
ille in se concludat maius bonum quam hic:
quia idem bonum hic, atque ille possidet, totum
scilicet Deum: sed in eo solum quod ille Deum
distinctè clarèque videat: hic verò illum habeat
sed quem clarè non inuenit, vnde ut hic sit beatus
non illi maius dabitur bonum quam illud
quod habet sed lucem quandam accipiet cæle-
stem, quam Theologi vocant *Lumen gloriæ*. Quo
clarè & distinctè eorum hoc agnoscat, sicut illud
alter agnoscat & contempletur. Te iudicem ap-
pello vtrum ex hoc de iusto dici possit in hac
vita viatore, quod modo Dominus illi det æter-
næ vitæ principium, eiusdemque participatio-
nem.*